

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Методичні вказівки
до виконання контрольної роботи
з дисципліни для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальностей 015 «Професійна освіта (Економіка)»,
073 «Менеджмент»
заочної форми навчання

Електронний ресурс

Харків - 2025

Рецензенти:

Ганна Михальченко – професор, д.екоп.н., професор, зав. кафедрою економіки підприємств та менеджменту Бахмутського навчально-наукового професійно-педагогічного інституту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Олена Черняєва - доцент, к.екоп.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємств та менеджменту Бахмутського навчально-наукового професійно-педагогічного інституту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 5 від 30 січня 2025 року)*

Податкова система : методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 015.00 «Професійна освіта (Економіка)», 073 «Менеджмент» заочної форми навчання [Електронний ресурс] / уклад. Ю. В. Романуша. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 41 с.)

Методичні вказівки містять рекомендації щодо виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Податкова система», яка включає теоретичні завдання, тестові питання, ситуативні завдання та практичні розрахунки.

Розроблені матеріали спрямовані на формування у здобувачів освіти здатності аналізувати податкове середовище, оцінювати вплив податків на економічний розвиток, визначати податкові зобов'язання та приймати обґрунтовані управлінські рішення у сфері оподаткування. Особлива увага приділяється практичному застосуванню отриманих знань, аналізу реальних кейсів та розробці рекомендацій для вдосконалення податкової політики.

Використання цих методичних рекомендацій забезпечує систематизацію знань здобувачів, розвиток аналітичних здібностей та практичних навичок у сфері податкової системи. Видання призначене для здобувачів заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня за спеціальностями 015 «Професійна освіта (Економіка)» та 073 «Менеджмент».

УДК 336.2 (075.5)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2025

© Романуша Ю. В., уклад., 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Вимоги до оформлення контрольної роботи.....	5
Варіант № 1.....	6
Варіант № 2.....	8
Варіант № 3.....	10
Варіант № 4.....	12
Варіант № 5.....	14
Варіант № 6.....	16
Варіант № 7.....	18
Варіант № 8.....	20
Варіант № 9.....	22
Варіант № 10.....	24
Глосарій.....	26
Перелік рекомендованих джерел.....	39
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки контрольної роботи.....	40

ВСТУП

Формування всебічних знань та професійних навичок у сфері податкової системи є невід'ємною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, які здатні приймати обґрунтовані та ефективні рішення в умовах сучасної економічної діяльності. Саме тому курс «Податкова система» є важливою освітньою компонентою при підготовці майбутніх фахівців у галузі економіки, фінансів і управління. Його вивчення дозволяє здобувачам вищої освіти зрозуміти механізми функціонування податкової системи, її вплив на економічні процеси, а також визначити роль податків у забезпеченні бюджетних надходжень та регулюванні економічного розвитку.

Навчальною метою курсу «Податкова система» є вивчення загальних принципів оподаткування, структури податкової системи України, видів податків, їх функцій та ролі у фінансній політиці держави. Здобувачі вищої освіти також опановують практичні навички розрахунку податкових зобов'язань, оцінки податкової ефективності та використання податкових пільг.

Навчальний план передбачає виконання контрольної роботи, результатом якої є сформовані та закріплені теоретичні знання та опановані практичні навички. Контрольна робота передбачає поглиблення та закріплення отриманих знань, розвиток аналітичного мислення та практичних навичок розрахунку податкових зобов'язань, а також підготовка здобувачів освіти до роботи в умовах реальної економічної діяльності.

Методичні вказівки складаються з рекомендацій щодо виконання контрольної роботи, опису структури завдань, вимог до оформлення та критеріїв оцінювання. Здобувачі освіти повинні продемонструвати глибоке розуміння теоретичних аспектів податкової системи, вміти застосовувати знання на практиці та аналізувати різні ситуації, пов'язані з оподаткуванням суб'єктів господарювання та фізичних осіб.

Завдання контрольної роботи включають три основні типи: теоретичне питання, тестові завдання та практичні задачі.

Після вивчення курсу здобувачі освіти повинні опанувати такі навички:

- аналізувати податкові проблеми на мікро- та макрорівнях, пропонувати шляхи їх вирішення та оцінювати можливі результати; систематизувати податкову інформацію та робити обґрунтовані висновки;

- використовувати методи податкового аналізу для прийняття ефективних економічних рішень; розробляти варіанти оптимізації податкових зобов'язань платників податків;

- оцінювати ефективність податкової політики та її вплив на соціально-економічний розвиток; володіти спеціальною податковою термінологією, розвивати навички професійного самовдосконалення та аргументованого обґрунтування рішень.

Методичні вказівки призначені для здобувачів заочної форми здобуття освіти, що вивчають курс «Податкова система».

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота виконується в об'ємі не менше 10 машинописних сторінок.

Контрольна робота повинна включати відповіді на теоретичне питання, десять тестових завдань та двох практичних завдань. Відповідь на теоретичне питання повинна містити план, розкриття питань плану, список використаної літератури.

Всі сторінки роботи повинні бути пронумеровані.

Робота має бути представлена у роздрукованому вигляді на одній стороні аркушу паперу форматом А4 (210*297 мм). Гарнітура Times New Roman – 14 кегль, інтервал – 1,5, поля: верхнє та нижнє - 20 мм, лівє - 30 мм, правє - 15 мм. Розмір абзацу у основному тексті роботи – 1,25 см.

У випадку, якщо робота не відповідає переліченим вище вимогам формою або її зміст не розкриває теоретичного питання або невірнo виконані практичні завдання, вона не зачитується, а здобувач освіти не допускається до її захисту.

Здобувач зобов'язаний усунути всі зауваження рецензента і знов представити контрольну роботу на перевірку.

При будь-яких утрудненнях при виконанні контрольної роботи здобувач освіти може звертатися за консультацією на кафедру Економіки підприємства і менеджменту.

Номер варіанту контрольної роботи відповідає останій цифрі шифру залікової книжки здобувача. Наприклад, якщо шифр залікової книжки 112 - то здобувач обирає 2 варіант.

Титульний лист (додаток А) обов'язково повинен містити назву кафедри, дисципліни, номер варіанту, П.І.Б. здобувача та назву групи.

ВАРІАНТ № 1

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Розкрийте сутність і функції податків в економічній системі України. Як податки впливають на соціально-економічний розвиток держави?

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Який податок відноситься до прямих податків?

- а) податок на додану вартість;
- б) акцизний збір;
- в) податок на прибуток підприємств;
- г) мито.

2. Що є об'єктом оподаткування податку на прибуток підприємств?

- а) оборот товарів;
- б) прибуток підприємства;
- в) нерухомість;
- г) фінансові операції.

3. Який податок є непрямим?

- а) податок на доходи фізичних осіб;
- б) податок на додану вартість;
- в) податок на прибуток підприємств;
- г) податок на землю.

4. Акцизний податок стягується з:

- а) продуктів харчування;
- б) підакцизних товарів;
- в) заробітної плати;
- г) фінансових операцій.

5. Основна ставка податку на додану вартість в Україні становить:

- а) 10 %;
- б) 15 %;
- в) 20 %;
- г) 25 %.

6. До якого виду податків відноситься податок на доходи фізичних осіб?

- а) прямий податок;
- б) непрямий податок;
- в) місцевий податок;
- г) ресурсний податок;

7. Що є головною функцією податкової системи?

- а) розподіл ресурсів;
- б) формування бюджету;
- в) підтримка соціальних програм;
- г) стимулювання експорту.

8. Який принцип оподаткування є найважливішим згідно з Адамом Смітом?

- а) принцип економії;
- б) принцип справедливості;
- в) принцип визначеності;
- г) принцип зручності.

9. Що таке мито?

- а) прямий податок;
- б) податок на споживання;
- в) непрямий податок;
- г) місцевий податок.

10. Який з цих податків належить до загальнодержавних?

- а) курортний збір;
- б) єдиний податок;
- в) податок на прибуток підприємств;
- г) податок на нерухомість.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

На підприємстві «Альфа» обсяг реалізованих товарів за минулий рік становив 2000000 грн. Витрати підприємства на виробництво склали 1500000 грн. Підприємство сплачує податок на прибуток за ставкою 18 %.

Завдання: обчисліть суму податку на прибуток, яку повинне сплатити підприємство.

Задача

Громадянин України отримав у 2023 році заробітну плату за місяць в розмірі 30000 грн. Обчисліть, скільки він сплатить податків, якщо ставка податку на доходи фізичних осіб становить 18 %, а військовий збір - 1,5 %.

ВАРІАНТ № 2

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Охарактеризуйте класифікацію податків за їх формою та об'єктом оподаткування. Яке значення має така класифікація для державної податкової політики?

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Який із податків є місцевим?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) єдиний податок;
- в) податок на додану вартість;
- г) акцизний збір.

2. Що є об'єктом оподаткування податку на доходи фізичних осіб?

- а) майно;
- б) прибуток від бізнесу;
- в) заробітна плата;
- г) земля.

3. Ставка єдиного соціального внеску в Україні становить:

- а) 15 %;
- б) 18 %;
- в) 22 %;
- г) 25 %.

4. Який з податків включається до ціни товару?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) податок на додану вартість;
- в) податок на доходи фізичних осіб;
- г) податок на землю.

5. Ставка податку на доходи фізичних осіб в Україні становить:

- а) 10 %;
- б) 15 %;
- в) 18 %;
- г) 20 %.

6. Який вид податку застосовується для оподаткування спадщини?

- а) мито;
- б) акцизний податок;
- в) податок на доходи фізичних осіб;
- г) податок на додану вартість.

7. Що є основним принципом ефективної податкової системи?

- а) прозорість і рівність;
- б) складність і деталізація;
- в) стимулювання імпорту;
- г) підтримка монополій.

8. Податок на додану вартість є:

- а) прямим податком;
- б) непрямим податком;
- в) прогресивним податком;
- г) регресивним податком.

9. Який з податків належить до прямих?

- а) акцизний збір;
- б) податок на прибуток підприємств;
- в) мито;
- г) податок на додану вартість.

10. Основна функція податкової системи України полягає у:

- а) розподілі соціальних виплат;
- б) формуванні державного бюджету;
- в) підтримці міжнародної торгівлі;
- г) регулюванні імміграційної політики.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

Підприємство «Бета» протягом року отримало дохід у розмірі 3000000 грн. Загальні витрати підприємства становили 2200000 грн. Підприємство сплачує податок на прибуток за ставкою 18 %. Завдання: розрахуйте суму податку на прибуток, яку підприємство повинне сплатити.

Задача

Громадянка України у 2023 році отримала спадщину на суму 400 000 грн. Визначте, які суми податків вона повинна сплатити, якщо податок на доходи фізичних осіб становить 18 %, а військовий збір - 1,5 %.

ВАРІАНТ № 3

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Поясніть роль податкової політики у формуванні державного бюджету. Які основні методи впливу податків на економічний розвиток держави?

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Який податок сплачується з доходів фізичних осіб?

- а) акцизний податок;
- б) податок на додану вартість;
- в) податок на доходи фізичних осіб;
- г) мито.

2. Що є об'єктом оподаткування акцизного податку?

- а) доходи підприємства;
- б) заробітна плата;
- в) підакцизні товари;
- г) нерухомість.

3. Ставка військового збору в Україні становить:

- а) 0,5 %;
- б) 1 %;
- в) 1,5 %;
- г) 2 %.

4. До непрямих податків належить:

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) податок на додану вартість;
- в) податок на доходи фізичних осіб;
- г) єдиний податок.

5. Який вид податку сплачують підприємства за використання природних ресурсів?

- а) акцизний податок;
- б) податок на прибуток;
- в) рентна плата;
- г) єдиний соціальний внесок.

6. Податкова система України включає такі види податків:

- а) місцеві та загальнодержавні;
- б) фіксовані та регресивні;
- в) податки на доходи і на майно;
- г) мито та акцизи.

7. Ставка податку на прибуток підприємств в Україні становить:

- а) 15 %;
- б) 18 %;
- в) 20 %;
- г) 25 %

8. Податкова система України включає такі види податків:

- а) місцеві та загальнодержавні;
- б) фіксовані та регресивні;
- в) податки на доходи і на майно;
- г) мито та акцизи;

9. Ставка податку на прибуток підприємств в Україні становить:

- а) 15%;
- б) 18%;
- в) 20%;
- г) 25%.

10. Який принцип оподаткування стосується однакового підходу до платників?

- а) принцип справедливості;
- б) принцип зручності;
- в) принцип економії;
- г) принцип стабільності.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

Підприємство «Гамма» за рік отримало дохід у розмірі 4500000 грн, а витрати становили 3500000 грн. Підприємство сплачує податок на прибуток за ставкою 18 %. Завдання: Розрахуйте суму податку на прибуток, який повинне сплатити підприємство.

Задача

Громадянин України отримав дохід від продажу нерухомості в розмірі 1200000 грн. Визначте суму податків, яку необхідно сплатити, якщо податок на доходи фізичних осіб становить 18 %, а військовий збір - 1,5 %.

ВАРІАНТ № 4

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Охарактеризуйте непрямі податки та їх роль у формуванні бюджету. Наведіть приклади непрямих податків в Україні.

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Що є основною функцією податку?

- а) забезпечення зайнятості;
- б) регулювання імпорту;
- в) формування державного бюджету;
- г) стимулювання експорту.

2. Податок на додану вартість стягується з:

- а) прибутку підприємства;
- б) вартості доданої продукції;
- в) заробітної плати;
- г) нерухомого майна.

3. Що є об'єктом оподаткування податку на прибуток підприємств?

- а) продаж товарів;
- б) нерухомість;
- в) прибуток підприємства;
- г) заробітна плата.

4. Основна ставка податку на додану вартість в Україні:

- а) 10%;
- б) 15%;
- в) 20%;
- г) 25%.

5. Який податок належить до прямих?

- а) податок на додану вартість;
- б) акцизний податок;
- в) податок на доходи фізичних осіб;
- г) мито.

6. Податок на прибуток підприємств є:

- а) місцевим податком;
- б) прямим податком;
- в) непрямим податком;
- г) специфічним збором.

7. Мито є прикладом:

- а) прямого податку;
- б) спеціального збору;
- в) непрямого податку;
- г) соціального внеску.

8. Який з податків сплачується при купівлі підакцизних товарів?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) єдиний податок;
- в) акцизний податок;
- г) податок на доходи фізичних осіб.

9. До основних принципів податкової системи належить:

- а) принцип нейтральності;
- б) принцип справедливості;
- в) принцип розподілу;
- г) принцип прогресивності.

Ставка податку на доходи фізичних осіб в Україні становить:

- а) 15 %;
- б) 18 %;
- в) 22 %;
- г) 25 %.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

Підприємство «Дельта» отримало дохід у розмірі 5000000 грн, а витрати склали 3 800 000 грн. Податок на прибуток підприємств становить 18 %.

Завдання: визначте суму податку на прибуток, яку повинне сплатити підприємство.

Задача

Громадянка України отримала дохід у вигляді дивідендів на суму 600 000 грн. Обчисліть, скільки податків вона повинна сплатити, якщо ставка податку на доходи фізичних осіб - 18%, а військовий збір - 1,5%.

ВАРІАНТ № 5

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Охарактеризуйте прямі податки. Які податки належать до прямих в Україні, і як вони впливають на економічну діяльність?

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Який із податків є загальнодержавним?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) курортний збір;
- в) єдиний податок;
- г) податок на майно.

2. Який податок стягується з доходів фізичних осіб?

- а) акцизний податок;
- б) податок на додану вартість;
- в) податок на доходи фізичних осіб;
- г) мито.

3. Ставка єдиного соціального внеску для роботодавців в Україні становить:

- а) 10 %;
- б) 18 %;
- в) 22 %;
- г) 25 %.

4. Який із податків належить до непрямих?

- а) податок на доходи фізичних осіб;
- б) акцизний податок;
- в) єдиний соціальний внесок;
- г) податок на майно.

5. Податок на прибуток підприємств в Україні становить:

- а) 10 %;
- б) 15 %;
- в) 18 %;
- г) 22 %.

6. Що є об'єктом оподаткування податку на доходи фізичних осіб?

- а) нерухомість;
- б) заробітна плата;
- в) земля;
- г) рентні платежі.

7. Податок на додану вартість в Україні стягується за ставкою:

- а) 20 %;
- б) 15 %;
- в) 25 %;
- г) 30 %.

8. Основна функція податків у державі - це:

- а) створення нових робочих місць;
- б) забезпечення соціального захисту;
- в) формування доходів бюджету;
- г) підтримка малих підприємств.

9. Що таке акцизний податок?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) прямий податок;
- в) спеціальний збір на підакцизні товари;
- г) місцевий податок.

10. До яких податків належить мито?

- а) прямі податки;
- б) непрямі податки;
- в) фіксовані податки;
- г) місцеві податки.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

Підприємство «Епсілон» за рік отримало дохід у розмірі 6000000 грн, а витрати становили 4500000 грн. Підприємство сплачує податок на прибуток за ставкою 18 %.

Завдання: розрахуйте суму податку на прибуток.

Задача

Громадянин отримав дохід від оренди нерухомості в розмірі 300000 грн.

Обчисліть, скільки податків він повинен сплатити, якщо податок на доходи фізичних осіб становить 18 %, а військовий збір - 1,5%.

ВАРІАНТ № 6

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Поясніть основні принципи оподаткування, що закладені в податковій системі України. Як ці принципи сприяють справедливості та ефективності податків?

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Який з податків є непрямим?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) податок на додану вартість;
- в) податок на доходи фізичних осіб;
- г) єдиний соціальний внесок.

2. Що є об'єктом оподаткування податку на додану вартість?

- а) прибуток підприємства;
- б) виручка від продажу товарів і послуг;
- в) заробітна плата;
- г) нерухомість.

3. Який податок є місцевим?

- а) податок на доходи фізичних осіб;
- б) єдиний податок;
- в) податок на прибуток підприємств;
- г) податок на нерухоме майно.

4. Що таке акцизний податок?

- а) податок на прибуток;
- б) спеціальний податок на підакцизні товари;
- в) місцевий податок;
- г) єдиний соціальний внесок.

5. Основна ставка податку на додану вартість в Україні становить:

- а) 10 %;
- б) 18 %;
- в) 20 %;
- г) 22 %.

6. Який з цих податків належить до загальнодержавних?

- а) єдиний податок;
- б) податок на додану вартість;
- в) податок на нерухоме майно;
- г) місцевий податок.

7. Ставка військового збору в Україні становить:

- а) 0,5 %;
- б) 1 %;
- в) 1,5 %;
- г) 2 %.

8. Податок на прибуток підприємств належить до:

- а) прямих податків;
- б) непрямих податків;
- в) місцевих податків;
- г) фіксованих зборів.

9. Ставка податку на доходи фізичних осіб в Україні становить:

- а) 10 %;
- б) 15 %;
- в) 18 %;
- г) 22 %.

10. Мито в Україні є:

- а) прямим податком;
- б) місцевим збором;
- в) непрямим податком;
- г) прогресивним податком.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

Підприємство «Зета» отримало дохід у розмірі 7500000 грн, а витрати становили 6200000 грн. Ставка податку на прибуток – 18 %. Завдання: визначте суму податку на прибуток, яку повинне сплатити підприємство.

Задача

Громадянин отримав дохід від продажу автомобіля у розмірі 500000 грн. Обчисліть суму податків, якщо податок на доходи фізичних осіб становить 18 %, а військовий збір - 1,5 %.

ВАРІАНТ № 7

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Дайте визначення прямих та непрямих податків. Які податки належать до кожної з цих груп в Україні? Яка їх роль у формуванні бюджету?

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Який з податків сплачується при купівлі товарів і послуг?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) податок на доходи фізичних осіб;
- в) податок на додану вартість;
- г) єдиний податок.

2. Що є об'єктом оподаткування податку на прибуток підприємств?

- а) оборот підприємства;
- б) прибуток підприємства;
- в) заробітна плата працівників;
- г) акцизні товари.

3. Акцизний податок застосовується до:

- а) підакцизних товарів;
- б) нерухомого майна;
- в) доходів фізичних осіб;
- г) природних ресурсів.

4. Ставка податку на додану вартість в Україні становить:

- а) 15 %;
- б) 18 %;
- в) 20 %;
- г) 25 %.

5. Який податок належить до місцевих податків?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) податок на додану вартість;
- в) податок на нерухоме майно;
- г) єдиний соціальний внесок.

6. Що є основним принципом ефективної податкової системи?

- а) складність і багатоступеневість;
- б) прозорість і рівність;
- в) високі ставки;
- г) непередбачуваність змін.

7. Податок на доходи фізичних осіб в Україні становить:

- а) 15 %;
- б) 18 %;
- в) 22 %;
- г) 25 %.

8. До яких податків належить мито?

- а) прямі податки;
- б) непрямі податки;
- в) місцеві податки;
- г) спеціальні збори.

9. Основна функція податків - це:

- а) регулювання соціальних програм;
- б) забезпечення доходів бюджету;
- в) стимулювання інвестицій;
- г) підтримка міжнародної торгівлі.

10. Податок на прибуток підприємств в Україні є:

- а) прямим податком;
- б) непрямим податком;
- в) місцевим податком;
- г) фіксованим збором.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

Підприємство «Ета» за рік отримало дохід у розмірі 8000000 грн, а витрати склали 6500000 грн. Ставка податку на прибуток підприємств становить 18 %. Завдання: обчисліть суму податку на прибуток.

Задача

Громадянка отримала дохід від продажу квартири у розмірі 1000000 грн. Визначте суму податків, яку потрібно сплатити, якщо податок на доходи фізичних осіб становить 18 %, а військовий збір - 1,5 %.

ВАРІАНТ № 8

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Поясніть, що таке акцизний податок і які товари підлягають оподаткуванню акцизом в Україні. Яка роль цього податку у формуванні державного бюджету?

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Який податок сплачується з доходів фізичних осіб?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) податок на доходи фізичних осіб;
- в) мито;
- г) акцизний податок.

2. Що є об'єктом оподаткування акцизного податку?

- а) доходи підприємства;
- б) нерухомість;
- в) підакцизні товари;
- г) земельні ділянки.

3. Основна ставка податку на додану вартість в Україні становить:

- а) 15 %;
- б) 18 %;
- в) 20 %;
- г) 22 %.

4. Що є об'єктом оподаткування податку на прибуток підприємств?

- а) оборот підприємства;
- б) прибуток підприємства;
- в) заробітна плата;
- г) оренда майна.

5. До яких податків належить податок на доходи фізичних осіб?

- а) прямі податки;
- б) непрямі податки;
- в) спеціальні збори;
- г) мито.

6. Податок на додану вартість належить до:

- а) прямих податків;
- б) непрямих податків;
- в) місцевих податків;
- г) фіксованих зборів.

7. Ставка військового збору в Україні становить:

- а) 0,5 %;
- б) 1 %;
- в) 1,5 %;
- г) 2 %.

8. Який з податків є місцевим?

- а) податок на доходи фізичних осіб;
- б) податок на додану вартість;
- в) податок на нерухоме майно;
- г) податок на прибуток підприємств.

9. Що є основною функцією податків?

- а) регулювання соціальних програм;
- б) забезпечення доходів бюджету;
- в) підтримка малого бізнесу;
- г) стимулювання інвестицій.

10. Податок на прибуток підприємств в Україні становить:

- а) 10 %;
- б) 15 %;
- в) 18 %;
- г) 20 %.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

Підприємство «Ікс» отримало дохід у розмірі 9000000 грн, а витрати становили 7000000 грн. Ставка податку на прибуток – 18 %.

Завдання: визначте суму податку на прибуток, яку підприємство повинне сплатити.

Задача

Громадянин отримав дохід від продажу земельної ділянки у розмірі 800000 грн. Визначте суму податків, які необхідно сплатити, якщо податок на доходи фізичних осіб становить 18 %, а військовий збір - 1,5 %.

ВАРІАНТ № 9

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Охарактеризуйте податок на прибуток підприємств в Україні. Який його об'єкт оподаткування та як визначається сума податку?

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Що є об'єктом оподаткування податку на доходи фізичних осіб?

- а) оборот підприємства;
- б) заробітна плата;
- в) нерухомість;
- г) доходи від рентних платежів.

2. Акцизний податок застосовується до:

- а) підакцизних товарів;
- б) нерухомого майна;
- в) фінансових операцій;
- г) заробітної плати.

3. Який податок належить до місцевих податків?

- а) єдиний податок;
- б) податок на прибуток підприємств;
- в) податок на нерухоме майно;
- г) податок на додану вартість.

4. Основна ставка податку на додану вартість в Україні становить:

- а) 15 %;
- б) 18 %;
- в) 20 %;
- г) 22 %.

5. Податок на прибуток підприємств належить до:

- а) прямих податків;
- б) непрямих податків;
- в) спеціальних зборів;
- г) місцевих податків.

6. Що є основною функцією податків у державі?

- а) стимулювання експорту;
- б) забезпечення доходів бюджету;
- в) підтримка малих підприємств;
- г) регулювання імпорту.

7. Ставка військового збору в Україні становить:

- а) 1 %;
- б) 1,5 %;
- в) 2 %;
- г) 3 %.

8. Який з податків є непрямим?

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) єдиний соціальний внесок;
- в) податок на додану вартість;
- г) податок на доходи фізичних осіб.

9. До яких податків належить мито?

- а) прямі податки;
- б) непрямі податки;
- в) місцеві податки;
- г) фіксовані збори.

10. Ставка податку на прибуток підприємств в Україні становить:

- а) 10 %;
- б) 15 %;
- в) 18 %;
- г) 22 %.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

Підприємство «Омега» за рік отримало дохід у розмірі 10000000 грн, а витрати становили 8000000 грн. Ставка податку на прибуток – 18 %.

Завдання: обчисліть суму податку на прибуток, яку повинне сплатити підприємство.

Задача

Громадянка отримала дохід від продажу автомобіля у розмірі 700000 грн. Визначте суму податків, якщо податок на доходи фізичних осіб становить 18 %, а військовий збір - 1,5%.

ВАРІАНТ № 10

I ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Дайте характеристику податку на додану вартість (ПДВ) в Україні. Який механізм його нарахування та сплати?

II ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2.1 Тестові завдання.

У кожному питанні оберіть одну правильну відповідь.

1. Що є об'єктом оподаткування податку на додану вартість?

- а) прибуток підприємства;
- б) заробітна плата;
- в) додана вартість товарів і послуг;
- г) рентні платежі.

2. Який з податків є місцевим?

- а) податок на додану вартість;
- б) податок на прибуток підприємств;
- в) податок на нерухоме майно;
- г) єдиний соціальний внесок.

3. Податок на прибуток підприємств належить до:

- а) прямих податків;
- б) непрямих податків;
- в) місцевих зборів;
- г) спеціальних платежів.

4. Яка ставка податку на доходи фізичних осіб в Україні?

- а) 10 %;
- б) 18 %;
- в) 20 %;
- г) 22 %.

5. Що є об'єктом оподаткування акцизного податку?

- а) нерухоме майно;
- б) оборот товарів;
- в) підакцизні товари;
- г) заробітна плата.

6. Ставка військового збору в Україні становить:

- а) 0,5 %;
- б) 1,5 %;
- в) 2 %;
- г) 2,5 %.

7. Основна ставка податку на додану вартість в Україні становить:

- а) 15 %;
- б) 18 %;
- в) 20 %;
- г) 25 %.

8. Мито належить до:

- а) прямих податків;
- б) непрямих податків;
- в) місцевих податків;
- г) спеціальних зборів.

9. Який податок належить до загальнодержавних?

- а) курортний збір;
- б) податок на прибуток підприємств;
- в) єдиний податок;
- г) податок на майно.

10. Податок на доходи фізичних осіб належить до:

- а) прямих податків;
- б) непрямих податків;
- в) місцевих податків;
- г) фіксованих зборів.

2.2. Ситуативні завдання

Ситуація

Підприємство «Лямбда» за рік отримало дохід у розмірі 12000000 грн, а витрати становили 9500000 грн. Ставка податку на прибуток – 18 %.

Завдання: обчисліть суму податку на прибуток, яку підприємство повинне сплатити.

Задача

Громадянин отримав дохід від продажу нерухомості у розмірі 900000 грн. Визначте суму податків, якщо податок на доходи фізичних осіб становить 18 %, а військовий збір - 1,5 %.

ГЛОСАРІЙ

Акцизний податок – це непрямий податок, що стягується з підакцизних товарів і включається у їхню ціну. Його основна мета полягає у регулюванні споживання товарів, що можуть мати негативний вплив на здоров'я або довкілля, а також у забезпеченні додаткових надходжень до бюджету.

Адміністрування податків – це процес контролю за правильністю нарахування, сплати та своєчасного перерахування податків до бюджету. Адміністрування включає реєстрацію платників податків, приймання звітності, проведення перевірок, застосування санкцій та стягнення податкових боргів.

Авансовий платіж – це обов'язкова попередня сплата певної частини податкових зобов'язань до настання кінцевого строку їх сплати. Авансові платежі допомагають забезпечити стабільні надходження до бюджету та зменшують податкове навантаження на платників наприкінці звітного періоду.

Аудит податковий – це незалежна перевірка фінансової та податкової звітності платника податків для оцінки правильності нарахування і сплати податків. Податковий аудит може проводитися як податковими органами, так і незалежними аудиторами для підтвердження відповідності податкової звітності законодавчим вимогам.

Анулювання реєстрації платника податків – це процес припинення дії свідоцтва про реєстрацію платника податків. Причинами можуть бути порушення податкового законодавства, ліквідація підприємства або інші підстави, передбачені законом.

Агент податковий – це фізична або юридична особа, яка відповідно до законодавства зобов'язана утримувати та перераховувати податки до бюджету від імені інших платників податків, наприклад, роботодавець, що утримує ПДФО з зарплати працівника.

База оподаткування – це вартісний, фізичний або інший показник, що використовується для розрахунку суми податку. Вона визначається залежно від специфіки конкретного податку (дохід, майно, площа, обсяг продажів) і є основою для правильного обчислення податкових зобов'язань.

Бюджетна система – це сукупність бюджетів різних рівнів (державного, регіональних, місцевих), що функціонують у межах країни. Вона визначає механізм формування, розподілу та використання бюджетних коштів, включаючи податкові надходження.

Бюджетний процес – це сукупність дій і процедур, пов'язаних із формуванням, затвердженням, виконанням і контролем за виконанням бюджету держави або місцевих органів влади. Він включає планування доходів (у тому числі податкових) та витрат.

Блокування податкових накладних – це тимчасове призупинення реєстрації податкових накладних у податковому реєстрі через підозри у фіктивних операціях або порушення податкового законодавства.

Бенефіціарний власник – це фізична особа, яка отримує кінцеву вигоду від діяльності компанії або операцій, що підлягають оподаткуванню.

Бенефіціарний власник може впливати на рішення компанії та отримувати доходи через складні корпоративні структури.

Боргові зобов'язання з податків – це сума податкових платежів, які платник податків не сплатив у встановлений законом строк. Борг підлягає стягненню через податкові органи, а у разі тривалого несплату можуть застосовуватися штрафні санкції.

Військовий збір – це спеціальний податок, що стягується з доходів фізичних осіб для фінансування військових потреб країни. Його ставка та база оподаткування визначаються податковим законодавством і можуть змінюватися залежно від актуальних потреб держави.

Відшкодування ПДВ – це повернення платнику податків надлишково сплаченого податку на додану вартість. Відшкодування здійснюється у разі, якщо сума ПДВ, сплачена постачальникам, перевищує суму ПДВ, нарахованого при продажу товарів чи послуг.

Відстрочення податкових зобов'язань – це офіційний дозвіл на перенесення строків сплати податків. Відстрочення може надаватися за наявності обґрунтованих підстав, наприклад, фінансових труднощів підприємства або форс-мажорних обставин.

Власні доходи бюджету – це доходи, які формуються за рахунок надходжень від податків, зборів і мит, що закріплені за певним рівнем бюджету (державним або місцевим).

Верифікація податкових даних – це процес перевірки достовірності інформації, поданої платником податків до податкових органів. Верифікація може здійснюватися автоматизованими системами або шляхом проведення аудитів.

Валютний податок – це податок, що стягується з валютних операцій або доходів, отриманих у іноземній валюті. Метою такого податку є регулювання валютного ринку та забезпечення додаткових бюджетних надходжень.

Гранична ставка податку – це додатковий податок, що сплачується з кожної додаткової одиниці доходу або вартості товару. Вона відображає, як змінюються податкові зобов'язання зі збільшенням доходу чи обсягу операцій. Висока гранична ставка може знижувати мотивацію до збільшення доходів або інвестицій, тоді як низька – стимулювати економічну активність.

Гармонізація податкових систем – це процес узгодження податкових норм і правил між різними країнами або регіонами для зменшення податкових бар'єрів та уникнення подвійного оподаткування. Гармонізація важлива для ефективного функціонування міжнародних економічних об'єднань, таких як Європейський Союз.

Група податкових ризиків – це сукупність факторів, що можуть призвести до неналежного нарахування, несплати або зловживань у податковій сфері. Аналіз групи ризиків допомагає податковим органам виявляти потенційні порушення та мінімізувати фінансові втрати.

Гарантія податкових зобов'язань – це забезпечення сплати податкових платежів через різні механізми, такі як банківські гарантії, майнова застава або

страхування. Гарантії надають додаткову впевненість у виконанні платником своїх податкових обов'язків.

Глобальний мінімальний податок – це міжнародна ініціатива, що передбачає встановлення мінімальної ставки корпоративного податку для всіх країн-учасниць з метою запобігання ухиленню від оподаткування транснаціональними корпораціями.

Господарські операції у податковому обліку – це економічні операції підприємств, що підлягають оподаткуванню та відображаються у податковій звітності. Правильний облік таких операцій забезпечує точність нарахування податкових зобов'язань.

Декларація податкова – це документ, який платник податків подає до податкових органів, відображаючи свої доходи, витрати та суми нарахованих податків. Декларація є основою для контролю правильності сплати податків і може подаватися як у паперовій, так і в електронній формі.

Додаткове податкове зобов'язання – це сума податків, яка нараховується податковими органами після перевірки та виявлення помилок або порушень у податкових деклараціях платника податків.

Державний податковий контроль – це система заходів, спрямованих на перевірку правильності, повноти та своєчасності нарахування та сплати податків платниками. Контроль здійснюється шляхом камеральних, виїзних та документальних перевірок.

Дискреційна фіскальна політика – це активне втручання уряду у податкову та бюджетну політику для досягнення макроекономічної стабільності. Вона передбачає зміну податкових ставок, введення податкових пільг або коригування державних видатків залежно від економічної ситуації.

Джерело податкових надходжень – це категорія доходів, що підлягає оподаткуванню. До джерел можуть належати прибуток підприємств, доходи фізичних осіб, операції з нерухомістю та інші види діяльності, що генерують дохід.

Дефіцит бюджету – це ситуація, коли доходи державного бюджету, включаючи податкові надходження, не покривають державні витрати. Дефіцит може фінансуватися за рахунок запозичень або випуску державних облігацій.

Єдиний податок – це спрощена система оподаткування, що застосовується для малого бізнесу. Він замінює кілька інших податків і має на меті зменшення адміністративного навантаження на підприємців. Ставка єдиного податку може залежати від виду діяльності та обсягу доходу.

Електронна звітність – це подання податкових декларацій та інших звітних документів в електронному форматі через спеціальні онлайн-сервіси або програми. Електронна звітність спрощує процедуру подання, мінімізує помилки та прискорює обробку даних податковими органами.

Експортне мито – це податок, що стягується при вивезенні товарів за межі країни. Його мета – регулювання зовнішньої торгівлі, підтримка внутрішнього ринку та забезпечення додаткових надходжень до бюджету.

Економічна ефективність податкової системи – це здатність податкової системи забезпечувати стабільні надходження до бюджету при

мінімальному впливі на економічну активність. Ефективна система стимулює підприємницьку діяльність і забезпечує соціальну справедливість.

Європейська податкова гармонізація – це процес уніфікації податкових стандартів серед країн Європейського Союзу для створення єдиного ринку, уникнення податкових бар'єрів і боротьби з ухиленням від сплати податків.

Ефект Лаффера – це теоретична крива, що показує залежність між ставкою податку і доходами державного бюджету. За дуже високих ставок податків платники можуть ухилятися від сплати, що призводить до зниження податкових надходжень.

Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) – це обов'язковий платіж, що сплачується роботодавцями, фізичними особами-підприємцями та найманими працівниками для забезпечення соціального страхування. Кошти, отримані від ЄСВ, використовуються для пенсійного забезпечення, страхування у разі тимчасової непрацездатності, безробіття та нещасних випадків на виробництві.

Єдина система оподаткування – це спеціальний режим оподаткування, що передбачає заміну кількох загальнодержавних податків одним єдиним податком. Вона застосовується для малого та середнього бізнесу з метою спрощення адміністрування податків і зменшення податкового навантаження.

Єдиний митний тариф – це систематизований перелік ставок митних зборів, що застосовуються до товарів під час їх ввезення або вивезення. Тариф забезпечує єдині правила оподаткування в зовнішньоторговельних операціях.

Європейська фіскальна політика – це сукупність інструментів та методів регулювання бюджетних і податкових процесів на рівні Європейського Союзу. Вона спрямована на забезпечення стабільності, стійкості та прозорості бюджетних систем країн-членів.

Європейський податковий стандарт – це набір норм і правил, які регулюють податкову політику країн-членів ЄС. Він включає мінімальні ставки податків, правила прозорості податкових операцій і механізми боротьби з ухиленням від оподаткування.

Єдиний казначейський рахунок (ЄКР) – це централізований рахунок, на якому акумулюються всі надходження до державного бюджету, включаючи податкові надходження. ЄКР забезпечує ефективне управління державними фінансами та своєчасне фінансування видатків.

Журнал податкових операцій – це офіційний обліковий документ, що ведеться платниками податків для фіксації операцій, пов'язаних із нарахуванням і сплатою податків. Ведення такого журналу дозволяє забезпечити прозорість податкових операцій та полегшує податковий аудит.

Житловий податок – це податок, що стягується з власників нерухомого майна, яке використовується як житло. Ставка податку залежить від площі житла, його вартості та місця розташування.

Жорсткий податковий контроль – це підхід до здійснення податкового контролю, що передбачає регулярні перевірки, суворі санкції за порушення податкового законодавства та високий рівень підзвітності платників.

Житлові пільги у податковій системі – це знижки або звільнення від сплати податку на житло для певних категорій платників податків, таких як пенсіонери, малозабезпечені сім'ї або ветерани.

Життєвий цикл податку – це період існування конкретного податку, що включає його запровадження, період дії, зміни у ставках або методах нарахування, а також можливе скасування.

Житлові субсидії – це державна фінансова допомога громадянам для покриття витрат на сплату податків, пов'язаних із житлом. Вони є інструментом соціальної підтримки населення.

Збори – це обов'язкові платежі, що стягуються за надання певних державних або муніципальних послуг. Вони можуть включати збори за реєстрацію підприємницької діяльності, користування природними ресурсами або оформлення документів.

Зниження податкових ставок – це тимчасовий або постійний захід фіскальної політики, що передбачає зменшення відсоткових ставок податків для стимулювання економічної активності, залучення інвестицій або підтримки малого бізнесу.

Звітність податкова – це обов'язкова форма подання інформації про доходи, витрати, обсяги податкових зобов'язань та інші дані, необхідні для контролю за правильністю нарахування та сплати податків.

Залік податкових зобов'язань – це механізм зменшення податкових зобов'язань платника податків шляхом заліку переplat або авансових платежів. Залік дозволяє уникнути подвійної сплати податків.

Захист прав платників податків – це система правових гарантій, що забезпечує захист інтересів платників податків у взаєминах із податковими органами. До них належать право на апеляцію, конфіденційність інформації та прозорість процедур.

Зупинення реєстрації податкових накладних – це адміністративна процедура, що застосовується податковими органами у разі виявлення підозрілих операцій або ризику ухилення від сплати податків.

Індивідуальний податковий номер (ІПН) – це унікальний ідентифікатор платника податків, що використовується для обліку та контролю за сплатою податків. ІПН забезпечує індивідуалізований підхід до адміністрування податків.

Інспекція податкова – це державний орган, що здійснює контроль за правильністю нарахування, повнотою та своєчасністю сплати податків.

Інфляційний податок – це приховане зниження купівельної спроможності грошей через інфляцію, що фактично виступає формою додаткового оподаткування.

Інвестиційний податковий кредит – це податкова пільга, що надається підприємствам для стимулювання інвестицій у виробничі та інноваційні проєкти.

Інформаційний обмін між податковими органами – це процес обміну даними про платників податків між національними та міжнародними податковими службами для запобігання ухиленню від оподаткування.

Інкасо податкове – це примусове стягнення податкових боргів з банківських рахунків платників податків за рішенням податкових органів.

Кредит податковий – це механізм, що дозволяє платнику податків зменшити суму податкових зобов'язань на суму податків, уже сплачених у попередніх періодах або заздалегідь. Податковий кредит часто застосовується для стимулювання інвестицій, інновацій та розвитку малого бізнесу.

Камеральна податкова перевірка – це перевірка податкової звітності платника податків, що здійснюється в податкових органах без виходу на підприємство. Вона базується на аналізі податкових декларацій і супровідних документів для виявлення можливих помилок або порушень.

Контроль податковий – це сукупність заходів, що здійснюються податковими органами для перевірки дотримання податкового законодавства платниками податків. Мета контролю — забезпечення повноти та своєчасності сплати податків до бюджету.

Касовий метод оподаткування – це метод обліку податкових зобов'язань, за якого дохід визнається в момент надходження грошових коштів, а витрати — в момент їх фактичної оплати. Метод часто застосовується малим бізнесом і дозволяє уникати невинуватених податкових витрат.

Компенсація податкових платежів – це повернення платнику податків сум, що були надмірно або помилково сплачені до бюджету. Компенсація здійснюється після перевірки податковими органами та підтвердження надмірної сплати.

Картотека податкових боржників – це офіційний реєстр платників податків, які мають заборгованість зі сплати податків і зборів. Реєстр використовується для моніторингу та контролю стану податкових платежів.

Локальні податки і збори – це податки, що встановлюються місцевими органами влади та сплачуються на території певного адміністративного утворення. Локальні податки спрямовуються на фінансування місцевих бюджетів і вирішення регіональних соціально-економічних питань.

Ліквідація податкової заборгованості – це процес погашення податкових боргів платником податків шляхом сплати заборгованості, списання або реструктуризації податкових зобов'язань.

Легалізація доходів – це процес декларування та узаконення доходів, отриманих раніше без відповідного оподаткування. Легалізація може здійснюватися через податкову амністію або добровільне декларування.

Лібералізація податкової системи – це процес зменшення податкового навантаження, спрощення процедур адміністрування податків і підвищення прозорості податкових відносин. Лібералізація сприяє залученню інвестицій та стимулює підприємницьку активність.

Ліміт податкових витрат – це максимальна сума витрат, що може бути віднесена на зменшення податкових зобов'язань платника податків. Ліміт встановлюється для запобігання зловживанням і мінімізації податкових ризиків.

Ліцензійний збір – це обов'язковий платіж, що стягується за право здійснювати певні види діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Мито – це обов'язковий податок, що стягується під час перетину товарами митного кордону країни. Воно може бути ввізним, вивізним або транзитним і виконує як фіскальну, так і регуляторну функції.

Мінімальне податкове зобов'язання – це мінімальна сума податку, яку платник повинен сплатити незалежно від результатів своєї діяльності. Такий підхід застосовується для боротьби зі схемами мінімізації податків.

Місцеві податки – це податки, що встановлюються місцевими органами влади та надходять до місцевих бюджетів. Вони включають податки на майно, земельний податок та інші місцеві збори.

Моніторинг податкових ризиків – це регулярний аналіз та оцінка податкових операцій платників податків для виявлення потенційних ризиків порушення податкового законодавства.

Митна вартість – це вартість товарів, що перетинають митний кордон, яка використовується для розрахунку мита та інших митних платежів.

Мораторій на податкові перевірки – це тимчасова заборона на проведення перевірок платників податків з боку контролюючих органів. Мораторій часто запроваджується для підтримки бізнесу в періоди економічних криз або надзвичайних ситуацій.

Непрямі податки – це податки, що включаються у вартість товарів та послуг і сплачуються кінцевим споживачем. До них належать податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок і мито.

Нарахування податків – це процес визначення суми податкових зобов'язань платника податків на основі податкової бази та встановлених ставок.

Нульова ставка ПДВ – це ставка податку на додану вартість, за якої товар або послуга оподатковується, але платник має право на відшкодування сплаченого ПДВ.

Національна податкова політика – це стратегія держави у сфері оподаткування, що визначає механізми справляння податків, їхні ставки, пільги та способи контролю.

Недоїмка – це сума податків і зборів, що не була сплачена платником податків у встановлений строк.

Накладення штрафних санкцій – це застосування фінансових покарань до платників податків за порушення норм податкового законодавства, таких як несвоєчасна сплата або подання неправдивих декларацій.

Оподаткування – це встановлений державою процес примусового вилучення частини доходів фізичних та юридичних осіб у вигляді податків для забезпечення фінансування суспільних потреб. Оподаткування включає визначення податкових баз, ставок, порядку сплати та контролю за виконанням податкових зобов'язань.

Об'єкт оподаткування – це дохід, майно, товар, операція або інші активи, щодо яких встановлюється податок. Об'єкт оподаткування є ключовим елементом податкової системи, оскільки він визначає, що саме підлягає оподаткуванню.

Обов'язкові платежі – це встановлені законодавством суми, які платники податків зобов'язані сплатити до бюджету або цільових фондів. До них належать податки, збори, мита та інші фіскальні зобов'язання.

Оптимізація податкових зобов'язань – це законні дії платника податків, спрямовані на зменшення податкових платежів шляхом ефективного використання податкових пільг, знижок і схем фінансового планування.

Офшорні зони – це країни або території з пільговим режимом оподаткування, які приваблюють компанії та інвесторів низькими податковими ставками та мінімальними вимогами до фінансової звітності.

Орендна плата як податковий елемент – це обов'язковий платіж за користування державним або комунальним майном. Вона може включати податкові елементи, що надходять до бюджету у вигляді податку на майно або рентної плати.

ПДФО (Податок на доходи фізичних осіб) – це прямий податок, що стягується з доходів фізичних осіб. Його основними об'єктами є зарплата, доходи від підприємницької діяльності, дивіденди та інші види доходів.

ПДВ (Податок на додану вартість) – це непрямий податок, що стягується на кожному етапі виробництва та реалізації товарів і послуг. Платник ПДВ має право на податковий кредит при сплаті податку на попередніх етапах ланцюга постачання.

Податкова амністія – це тимчасовий захід, що дозволяє платникам податків легалізувати незадекларовані доходи або активи без застосування штрафів та інших санкцій.

Податкова база – це об'єкт оподаткування, виражений у кількісному або вартісному вимірі, на основі якого розраховується податок. Вона може включати дохід, прибуток, площу або вартість майна.

Податкова пільга – це спеціальна норма податкового законодавства, що передбачає зменшення суми податку або повне звільнення від його сплати для певних категорій платників або видів діяльності.

Податкова ставка – це встановлений законом відсоток, що застосовується до податкової бази для розрахунку суми податкових зобов'язань. Ставки можуть бути фіксованими, прогресивними або регресивними залежно від обраної системи оподаткування.

Реєстрація податкова – це процедура офіційної постановки фізичних та юридичних осіб на облік у податкових органах. Реєстрація забезпечує контроль за своєчасним нарахуванням і сплатою податків.

Рентна плата – це обов'язковий платіж за користування природними ресурсами, що є власністю держави. Вона стягується з видобутку корисних копалин, використання водних та лісових ресурсів.

Резерв податковий – це кошти, що відкладаються підприємством для сплати майбутніх податкових зобов'язань. Податкові резерви допомагають забезпечити стабільність фінансових потоків підприємства.

Реструктуризація податкового боргу – це процес зміни умов погашення податкових зобов'язань, що дозволяє платнику податків зменшити фінансове

навантаження. Вона може включати відстрочення, розстрочку або списання частини боргу.

Регресивна ставка податку – це ставка, за якої податкове навантаження зменшується зі зростанням доходу. Регресивне оподаткування часто застосовується до непрямих податків.

Роялті – це регулярний платіж, що здійснюється за право використання авторських прав, патентів, торгових марок або природних ресурсів. В окремих випадках роялті може оподатковуватися за зниженою ставкою або мати податкові пільги.

Санкції податкові – це заходи впливу, що застосовуються до платників податків за порушення податкового законодавства. Санкції можуть включати штрафи, пені або блокування банківських рахунків.

Ставка податку – це законодавчо встановлений відсоток або фіксована сума, яка застосовується до податкової бази для обчислення суми податкових зобов'язань.

Система податкових знижок – це механізм, що дозволяє платнику податків зменшити суму податкових зобов'язань через застосування спеціальних відрхувань.

Строк сплати податків – це визначений законодавством термін, до якого платники податків повинні здійснити сплату податкових зобов'язань.

Стимулююча податкова політика – це заходи уряду, спрямовані на підтримку економічного зростання через зниження податків, надання податкових пільг та відстрочок.

Стабільність податкової системи – це здатність податкової системи забезпечувати прогнозованість і сталість надходжень до бюджету, навіть у періоди економічної нестабільності.

Трансфертне ціноутворення – це метод встановлення цін на товари, послуги або нематеріальні активи у межах однієї групи компаній, особливо при здійсненні операцій між пов'язаними особами. Мета контролю трансфертного ціноутворення полягає в запобіганні ухиленню від сплати податків через маніпуляції з цінами.

Тимчасове звільнення від податків – це податкова пільга, що надається платникам податків на обмежений період з метою стимулювання інвестицій або підтримки окремих секторів економіки.

Точкові податки – це податки, що стягуються на конкретні види товарів або послуг, зазвичай ті, що мають високу еластичність попиту (наприклад, алкоголь, тютюн).

Термін сплати податку – це встановлений законодавством крайній строк, до якого платник податків зобов'язаний сплатити належну суму податку до бюджету.

Тіньова податкова система – це сукупність нелегальних схем ухилення від сплати податків, що включають фальсифікацію звітності, приховування доходів і використання офшорних рахунків.

Товарний податок – це податок, що стягується з певних категорій товарів на етапі їх виробництва або реалізації.

Управління податковими ризиками – це система заходів, що дозволяє виявляти, оцінювати та мінімізувати ризики, пов'язані з можливими порушеннями податкового законодавства або неправильним нарахуванням податкових зобов'язань.

Ухилення від сплати податків – це незаконне зменшення податкових зобов'язань через приховування доходів, завищення витрат або фальсифікацію податкової звітності.

Умовне звільнення від податків – це податкова пільга, що надається за умови дотримання певних критеріїв або виконання певних зобов'язань платником податків.

Уніфікація податкового законодавства – це процес створення єдиних правил і стандартів у сфері оподаткування для різних регіонів або країн, що часто відбувається в межах міжнародних економічних угод.

Управління податковим боргом – це комплекс заходів, спрямованих на погашення або реструктуризацію податкових зобов'язань, що виникли через заборгованість платників податків.

Узгодження податкових зобов'язань – це процедура, за якою податковий орган і платник податків досягають спільної згоди щодо суми податкових зобов'язань на основі перевірки або оскарження.

Фіскальна політика – це державна політика у сфері податків та державних витрат, що спрямована на регулювання економічного зростання, забезпечення зайнятості та стабільності цін.

Фіскальна служба – це державний орган, що відповідає за адміністрування податків, зборів і мит, а також здійснює контроль за їх сплатою.

Фінансова дисципліна – це дотримання встановлених норм і правил у процесі нарахування та сплати податкових зобов'язань.

Фінансова відповідальність за податкові правопорушення – це юридичний обов'язок платника податків нести фінансові санкції у разі порушення податкового законодавства, наприклад, через штрафи або пеню.

Фіксовані податкові ставки – це податкові ставки, які встановлюються у законодавстві як конкретна сума або відсоток і не підлягають змінам залежно від доходів чи інших факторів.

Фіскальна прозорість – це принцип відкритості та доступності інформації про податкові надходження, витрати держави та податкову політику для громадськості.

Хеджування податкових ризиків – це стратегія мінімізації фінансових ризиків, пов'язаних із податковими зобов'язаннями, за допомогою інструментів фінансового ринку, наприклад, ф'ючерсів або опціонів.

Хартія платника податків – це документ, що визначає права та обов'язки платників податків, а також принципи взаємодії між платниками та податковими органами.

Хабарництво у податковій системі – це незаконна практика, що включає отримання або пропонування хабарів податковими інспекторами чи

платниками податків для уникнення перевірок або зменшення податкових зобов'язань.

Характеристика податкових зобов'язань – це опис ключових параметрів податкових зобов'язань, таких як база оподаткування, ставка податку, строки сплати та санкції за їх невиконання.

Хронічна податкова заборгованість – це тривала несплата податків платником, що може призвести до примусового стягнення або банкрутства підприємства.

Холдингова структура та податки – це система управління групою компаній, що дозволяє оптимізувати податкові зобов'язання через розподіл активів та операцій між компаніями холдингу.

Ціна оподаткування – це вартісний показник, що використовується для обчислення податків на товари та послуги, наприклад, для ПДВ або акцизного податку.

Централізація податкових надходжень – це процес збору податкових платежів на центральному рівні держави для подальшого їх розподілу між регіонами та місцевими бюджетами.

Цільові податкові надходження – це податкові платежі, що спрямовуються на фінансування конкретних програм або сфер, наприклад, освіти, медицини чи оборони.

Цільові податкові пільги – це пільги, що надаються певним категоріям платників податків або для досягнення конкретних соціально-економічних цілей.

Цифрове оподаткування – це система оподаткування, що стосується доходів, отриманих від цифрових послуг або електронної комерції.

Цінове регулювання через податки – це вплив на ціни товарів і послуг через податкові ставки та збори для стимулювання чи обмеження їх виробництва або споживання.

Чиста вартість активів для оподаткування – це показник, що відображає залишкову вартість активів підприємства після вирахування зобов'язань і може використовуватися як база для оподаткування, зокрема у випадках корпоративного або майнового податку.

Часткове звільнення від податків – це форма податкових пільг, що передбачає зменшення частини податкових зобов'язань платника податків за певних умов, наприклад, при реалізації інвестиційних проєктів або підтримці соціальних програм.

Чек податковий – це фінансовий документ, що підтверджує сплату податку або збору. Податкові чеки часто використовуються як підтвердження правомірності здійснення господарських операцій.

Частка податкових надходжень у ВВП – це показник, що відображає відсоткове співвідношення суми зібраних податків до валового внутрішнього продукту країни. Цей показник використовується для оцінки ефективності податкової системи.

Чинний податковий режим – це встановлений державою порядок справляння податків, що діє на певний період. Режим включає ставки податків, податкові пільги, порядок обліку та сплати податків.

Чорний список податкових юрисдикцій – це перелік країн або територій, що мають непрозорі податкові системи та сприяють ухиленню від сплати податків. Держави застосовують додаткові податкові обмеження для операцій з такими юрисдикціями.

Штраф за податкові правопорушення – це фінансова санкція, що накладається на платників податків за несвоєчасну сплату податків, подання неправдивих даних або інші порушення податкового законодавства.

Штучне заниження податкових зобов'язань – це навмисне приховування доходів, фальсифікація бухгалтерської звітності або створення фіктивних операцій для зменшення суми податків.

Шкала податкових ставок – це система, що визначає розмір податкових ставок залежно від рівня доходу або інших показників. Вона може бути прогресивною, регресивною або фіксованою.

Шляхом взаємозаліку податків – це метод погашення податкових зобов'язань, за якого переплата за одним видом податку зараховується для погашення заборгованості за іншим видом податку.

Швидкість обігу податкових надходжень – це показник, що характеризує час між нарахуванням податкових зобов'язань і їх фактичною сплатою до бюджету.

Широка податкова база – це податкова стратегія, що передбачає мінімізацію податкових пільг і розширення кола об'єктів оподаткування для забезпечення стабільності бюджетних надходжень.

Щорічна податкова декларація – це обов'язковий документ, що подається платниками податків до податкових органів раз на рік. У декларації вказуються доходи, витрати та податкові зобов'язання за звітний період.

Щоквартальна податкова звітність – це періодичне подання інформації про податкові зобов'язання платників податків кожні три місяці. Такий підхід дозволяє оперативно контролювати надходження до бюджету.

Щорічний податковий аудит – це регулярна перевірка фінансової звітності платника податків на предмет відповідності податковому законодавству.

Щомісячний податковий аванс – це регулярна сплата податкових зобов'язань за попередньо визначеним графіком, що забезпечує стабільні надходження до бюджету.

Щит податковий – це законний інструмент мінімізації податкових зобов'язань, що включає податкові пільги, амортизаційні відрахування та інші механізми.

Щільність податкового навантаження – це показник, що характеризує ступінь податкового тиску на підприємства або громадян стосовно їхніх доходів.

Юридична відповідальність платників податків – це обов'язок платників нести відповідальність за порушення податкового законодавства, що включає адміністративні, фінансові або кримінальні санкції.

Юридична сила податкових актів – це ступінь обов'язковості та законності рішень і актів, прийнятих податковими органами.

Юридична особа як платник податків – це суб'єкт господарської діяльності, що має окреме майно, права та обов'язки, а також несе відповідальність за сплату податків згідно з чинним законодавством.

Юридичний супровід податкових спорів – це комплекс заходів, що включає представництво інтересів платника податків у судах і під час податкових перевірок.

Юридичне тлумачення податкових норм – це офіційне пояснення податкових органів щодо застосування конкретних норм податкового законодавства.

Юрисдикція оподаткування – це сфера дії податкового законодавства, що визначає, які операції, доходи чи активи підлягають оподаткуванню у певній країні.

Якість податкового адміністрування – це рівень ефективності, прозорості та справедливості процедур нарахування та стягнення податків.

Явне ухилення від оподаткування – це навмисні дії платників податків, спрямовані на уникнення сплати податків через фальсифікацію документів або приховування доходів.

Явні податкові витрати – це прямі витрати підприємств або фізичних осіб на сплату податків та зборів.

Якісний податковий контроль – це система перевірок і аудитів, що забезпечує відповідність податкових операцій чинному законодавству.

Якісні податкові дані – це точна та достовірна інформація, що використовується для аналізу податкових ризиків і планування бюджетних надходжень.

Явні податкові стимули – це прямі податкові пільги та знижки, спрямовані на підтримку певних секторів економіки.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. Л. Податкова система : навч. посіб. / В. Л. Андрущенко, Т. Тучак. - Київ : ЦУЛ. 2020. - 416 с.
2. Податкова система : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» денної та заоч. форм здобуття освіти спец. 015.24 Проф. освіта. Економіка / Ю. В. Романуша ; Укр. інж.-пед. акад. – Бахмут : УІПА, 2021. – 88 с.
3. Податкова система : метод. вказівки до проведення практ. занять для здоб. вищої освіти ОС «бакалавр» денної та заочної форм здоб. осв. спец. 015.24 Проф. освіта (Економіка) / ННППІ Укр. інж.-пед. акад. ; упоряд.: Ю. В. Романуша. – Бахмут : УІПА, 2021. – 68 с.
4. Податкова система : метод. вказ. до організації та планування самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ОР «бакалавр» денної та заочної форм здобуття освіти спец. 015.24 Проф. освіта (Економіка), 073 Менеджмент / ННППІ Укр. інж.-пед. акад. ; упоряд.: Ю.В. Романуша, Ковальов В.М., – Бахмут : УІПА, 2023. – 61 с.
5. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755VI. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.47.11&nobreak=1>
6. Податкова система [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань та самостійної роботи студентів спеціальностей 071 "Облік і оподаткування" освітньої програми "Облік і аудит" та 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. Є. Найдено, В. В. Карпова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 92 с.
7. Податкова система: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В.– Електронні текстові дані (1 файл: ____ Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 119 с.
8. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI URL:<http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.60.0>
9. Романюк М., Варналій З. Податкова система : підручник. Київ : Знання України. 2019. 567 с.
10. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки контрольної роботи
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА
Бахмутський навчально-науковий професійно педагогічний інститут

Кафедра економіки підприємств та менеджменту

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни _____ Податкова система _____

здобувача (здобувачки) освіти _____ курсу

спеціальності 073 «Менеджмент» або 015.24 ПО (Економіка) _____

групи _____

_____ ПІБ здобувача (здобувачки)

Перевірив: _____ к.е.н., доц. каф. ЕПМ Романуша Ю.В.

БННППІ ХНУ ім. В.Н. Каразіна,
Харків, 202__ р.

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Романуша Юлія Володимирівна

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Методичні вказівки
до виконання контрольної роботи
з дисципліни для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальностей 015 «Професійна освіта (Економіка)»,
073 «Менеджмент»
заочної форми навчання

В авторській редакції

Підписано до розміщення 30.01.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 2,54. Обсяг 0,535 МБ. Зам. № 53/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна